Dosarul nr.2-967/23
2-23082428-28-2-09062023

HOTĂRÎRE
în numele Legii

01 august 2023
mun.Edineţ

Judecătorul Judecătoriei Edineţ, sediul central, Pșenița Eugeniu, examinând în cadrul procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, cauza civilă după cererea de chemare în judecată a lui Pastrama Elena către Cucoș Maria privind încasarea datoriei și a cheltuielelor judiciare, -

A CONSTATAT:

La data de 08.06.2023, Pastrama Elena prin intermediul reprezentantului său-Odobescu Ghenadie, a depus cerere de chemare în judecată către Cucoș Maria privind încasarea datoriei în mărime de 2574 Dolari SUA și 1670 euro şi cheltuielile de judecată formate din plata taxei de stat achitată la depunerea cererii în judecată în mărime de 2327 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 000 lei.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 10.02.2011 a fost întocmită recipisa de către Cucoş Maria potrivit căreia se confimă faptul ca a luat cu împrumut suma de 2574 (două mii cinci sute şaptezeci şi patru) dolari SUA şi suma de 1670 (o mie şase sute şaptezeci) euro de la dînsa - Pastrama Elena pe un termen nedeterminat. Potrivit recipisei întocmită de pârâtă la data de 10.02.2011 prin care a confirmat acordarea împrumutului în sumă de 2574 (două mii cinci sute şaptezeci şi patru) dolari SUA şi suma de 1670 (o mie şase sute şaptezeci) euro, suma nu a fost întoarsă. Dat fiind faptul că persoana nu răspunde la adresările sale verbale cât şi scrise, în aşa fel eschivându-se de la restituirea sumei de - 2574 (două mii cinci sute şaptezeci şi patru) dolari SUA şi a sumei de 1670 (o mie şase sute şaptezeci) euro şi în acest mod, ea - Pastrama Elena a fost pusă în situaţia să sesizeze instanţa de judecată, pentru a recupera datoria şi cheltuielile de judecată de la pârâta în mod forțat.

Mai indică că, legislaţia în domeniul civil prevede că manifestarea de voinţa a persoanei cu scopul de a da naştere, modifica sau stinge drepturi şi obligaţii, poate fi exprimată nu numai prin acţiuni active, ci şi prin tăcerea acesteia.

Potrivit art. 130 alin. (3) CPC al RM, fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii. Astfel, în contextul normelor de drept citate şi dat fiind faptul că înscrisul respectiv (recipisa din 10.02.2011) constituie o probă relevantă şi pertinentă în sensul legii, fiind confirmată de către cet. Cucoş Maria, coincide că la data depunerii cererii de chemare în judecată, datoria constituită este suma de 2574 (două mii cinci sute şaptezeci şi patru) dolari SUA şi suma de 1670 (o mie şase sute şaptezeci) euro.

Mai menționează că, la data de 17.05.2023, s-a adresat către către Cucoș Maria cu cerere privind soluţionarea litigiului pe cale amiabilă, drept dovadă anexează avizele de recepţie, însă nu a fost atins un numitor comun. Aşadar, dat fiindcă pârâtul manifestîndu-şi refuzul în mod tacit de a restitui suma dată ca împrumut de către Pastrama Elena, găsește de cuviinţă de a înainta prezenta acţiune civilă privind restituirea datoriei de 2574 (două mii cinci sute şaptezeci şi patru) dolari SUA şi suma de 1670 (o mie şase sute şaptezeci) euro în mod forţat de la pârâta.

Referitor la cheltuielile de judecată suportate de către reclamanta Pastrama Elena pentru acordarea asistenţei juridice şi pentru achitarea taxei de stat, acestea urmează a fi compensate integral, îm mod solidar, din contul pârâtei în felul următor:

- suma de 10 000 (zece mii) lei MD achitată avocatului conform bonului de plată seria DAA nr, 13759130 din 17.05.2023 (se anexează);
- suma de 2 327 (două mii trei sute douăzeci şi şapte) lei MD achitată ca taxă de stat la depunerea cererii în instanţa de judecată.

Cu toate acestea reieşind din faptul că, pîrîta prin neonorarea obligaţiunilor s-a făcut vinovată în iscarea litigiului respectiv, reclamanta este nevoită să suporte cheltuieli suplimentare de judecată în cadrul examinării prezentului litigiu, compuse din taxa de stat şi cheltuielile de asistenţă juridică a avocatului, care urmează a fi recuperate din contul pîrîtului prin prisma art.94 şi respectiv art.96 CPC RM.

Prin prisma prevederilor art. 96 CPC RM, partea care a pierdut procesul urmează să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de asistenţă juridică în proporţia pretenţiilor admise şi respinse şi în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Recuperarea cheltuielilor judiciare este o practică obişnuită pentru majoritatea legislaţiilor naţionale şi lipsa unui mecanism real de asigurare a recuperării cheltuielilor de judecată este un factor ce diminuează autoritatea actului de justiţie care urmează a soluţiona corect şi uniform problema atribuirii cheltuielilor de judecată. Astfel, există dovada caracterului real al achitării sumei cu titlu de

cheltuieli de asistenţă juridică. Necesitatea şi rezonabilitatea cheltuielilor se determină prin faptul acţiunilor • întreprinse de avocat - studierea materialelor prezentate de client; discutarea privind situaţia clientului, întocmirea şi prezentarea în instanţă a actelor procedural necesare, urmărirea mersului procesului şi realizarea căilor de atac şi nu doar participarea în cadrul şedinţei de judecată. Caracterul rezonabil al onorariului avocatului a fost stabilit în coraport cu Recomandările privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţeie judecătoreşti a cheltuielilor de asistenţă juridică aprobate de Uniunea Avocaţilor din RM.

Mai indică că, cheltuielile efectuate au fost reale, necesare şi raţionale de unde rezultă necesitatea şi obligativitatea pîrîtei de a achita integral cheltuielile suportate de către reclamantă.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineț, sediul sentral, Pșenița Eugeniu din 09.06.2023, a fost acceptată cererea de chemare în judecată depusă de Pastrama Elena către Cucoș Maria privind încasarea datoriei și a cheltuielelor judiciare, și dispusă spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă, fiind stabilit termenul de examinare a cauzei pentru data de 01 august 2023 (f.d.17).

Prin scrisoarea din 12.06.2023 pîrîtei Cucoș Maria i-a fost expediată copia încheierii din 09.06.2023, cu actele corespunzătoare participanților la proces, precum și propunerea de a formula pretenții asupra obiectului litigiului pînă la data de 01 august 2023 (f.d.18), corespondența fiind recepționată de către pârâta Cucoș Maria la data de 16.06.2023, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție poștal (f.d.19), anexat la materialele dosarului.

Astfel în scopul asigurării dreptului la un proces echitabil, instanța expediază la adresa pîrîtei Cucoș Maria, copia cererii de chemare în judecată cu toate actele corespunzătoare participanților la proces, precum și propunerea de a formula pretenții asupra obiectului litigiului pînă la data de 01 august 2023, ora 09:40. Totodată explicînd pîrîtei că neprezentarea în termen a referinței, probelor și a înscrisurilor nu împiedică soluționarea pricinii în baza materialelor și probelor anexate la dosar de reclamant, corespondența fiind recepționată de către pârâta Cucoș Maria la data de 16.06.2023, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție poștal (f.d.17,18,19).

Tot la data de 12.06.2023, reclamantei Pastrama Elena și reprezentantului acesteia- avacatul Gh.Odobescu le-a fost expediat prin intermediul poștei electronice, cît și prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei” copia încheierii instanței de judecată din 09.06.2023, recepționată de către Pastrama Elena la data de 17.06.2023, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronica și avizul de recepție postal (f.d.18,20), anexate la materialele dosarului.

Astfel, judecătorul constată că, deși pârâta Cucoș Maria a recepționat copia cererii de chemare în judecată cu anexele la aceasta, precum și încheierea instanței de judecată din data de 09.06.2023, în termenul stabilit în încheierea sus-menționată nu a depus referință și nici nu a prezentat obiecțiile sale asupra cauzei în litigiu pînă la data ședinței de judecată respective.

Prin urmare, conform prevederilor art.276^4 alin.(2) CPC, dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

Astfel, luând în considerație normele de drept expuse, și faptul că pîrîta a recepționat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate și încheierea instanței de judecată din 09.06.2023, însă nu a depus referință și nici nu a prezentat obiecțiile sale asupra cauzei în litigiu pînă la data ședinței de judecată respective, judecătorul consideră posibil de a soluționa cererea în baza materialelor anexate la dosar.

Examinând materialele cauzei în raport cu normele legale aplicabile speţei, judecătorul consideră acţiunea înaintată pasibilă de a fi admisă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 6 al.3 al Legii nr.1125 din 13.06.2002 ”Cu privire la punerea în aplicare a Codului Civil”, *dispoziţiile Codului Civil în redacţia antereoară intrării în vigoare a Legii nr.133/2018 se vor interpreta autonom, fără a se putea invoca intervenirea modificărilor la Codul Civil operate prin Legea nr.133/2018.*

În conformitate cu art. 7 al.1 al Legii nr.1125 din 13.06.2002 ”Cu privire la punerea în aplicare a Codului Civil”, *modificările la Codul Civil operate prin Legea nr.133/2018 intră în vigoare la 01 martie 2019.*

Potrivit art. 7 Cod Civil *(în vigoare după 01.03.2019), legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.*

Potrivit art.8 alin. 1) Cod Civil *(în vigoare pînă la 01.03.2019), drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile.*

Potrivit art.867 alin. 1) Cod Civil *(în vigoare pînă la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.*

Potrivit art.871 alin. 1) Cod Civil *(în vigoare pînă la 01.03.2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului.*

Potrivit art.871 alin. 4) Cod Civil *(în vigoare pînă la 01.03.2019), dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.*

Potrivit art. 512 alin. 1) Cod Civil *(în vigoare pînă la 01.03.2019), în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face*, iar în conformitate cu prevederile art. 513 Cod Civil, *Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei*.

În conformitate cu art. 514 Cod Civil RM *(în vigoare pînă la 01.03.2019), obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

În conformitate cu art. 572 alin. 2) Cod Civil RM *(în vigoare pînă la 01.03.2019), obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.*

Conform prevederilor art. 774 alin.1) Cod Civil *(în vigoare după 01.03.2019)*, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

Conform prevederilor art. 775 alin.1) Cod Civil *(în vigoare după 01.03.2019)*, *debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.*

Conform prevederilor art. 776 Cod Civil *(în vigoare după 01.03.2019)*, *Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

În conformitate cu art.239 Cod de Procedură Civilă, *Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată*.

În conformitate cu art. 117 al. 1) şi al. 2) Cod de Procedură Civilă, *Probele în pricini civile sunt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii. În*

calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea pricinii, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1),(3) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

Potrivit art. 240 al. 1) și 3) CPC RM, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

În speță s-a stabilit că, la data de 10.02.2011 Cucoș Maria a împrumutat de la Pastrama Elena suma de 2574 dolari SUA și 1670 euro, pe o perioadă nedeterminată, fapt stabilit din recipisa atașată în original la materialele cauzei (f.d. 12).

Astfel instanța reține că, împrumutul din 10.02.2011 a fost acordat fără indicarea termenului de rambursare a împrumutului.

Prin urmare judecătorul reține că, cu referire la prevederile art. 871 Cod Civil (în vigoare pînă la 01.03.2019), împrumutul acordat la 10.02.2011 urma a fi rambursat la prima solicitare a reclamantului.

La fel din materialele cauzei s-a stabilit că, la data de 17.05.2023 de către reclamanta Pastrama Elena a fost expediată în adresa lui Cucoș Maria cerere privind soluţionarea litigiului pe cale amiabilă prin restituirea banilor împrumutați în termen de 15 zile de la recepționarea acestei cereri (f.d. 14), însă fără careva rezultate.

Prin urmare judecătorul reține că, prima solicitare scrisă de a fi rambursat împrumutul este efectuată la 17.05.2023, deși potrivit cererii de chemare în judecată rezultă că au fost și alte solicitări verbale, în astfel de circumstanțe, cu referire la prevederile art. 7 Cod Civil *(în vigoare după 01.03.2019),* instanța reține că la soluționarea prezentului litigiu sunt aplicabile normele Codului Civil în vigoare de la *10.02.2011 pînă la 17.05.2023*.

La fel judecătorul a stabilit că, pîrîta Cucoș Maria din suma împrumutului de 2574 dolari SUA și 1670 euro nu i-a restituit lui Pastrama Elena nimic, fapt

dovedit în baza materialelor cauzei, precum și lipsa referinței și a obiecțiilor la cererea de chemare în judecată.

În consecință, instanța constată temeinicia cerințelor reclamantei Pastrama Elena și oportunitatea admiterii integrale a pretențiilor reclamantei în partea ce ține de încasarea de la pîrîta Cucoș Maria a datoriei estimate la 2574 dolari SUA și 1670 euro.

Din considerentele expuse instanța califică cerințele reclamantei expuse în cererea de chemare în judecată ca fiind întemeiate și necesită a fi admise.

Referitor la cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța a stabilit că. în cadrul prezentei cauze civile, reclamanta Pastrama Elena la data de 06 iunie 2023 a achitat taxa de stat în sumă de 2327 lei, fapt stabilit din ordinul de încasarea a numerarului nr.13481381 din 06.06.2023 (f.d.15), iar la data de 17.05.2023, conform bonului de plată seria DAA nr, 13759130 din 17.05.2023 (f.d. 9), a achitat costul serviciilor pentru asistența juridică în sumă de 10 000 lei.

În conformitate cu art.82 din Codul de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.*

Conform art. 94 alin.(1) CPC, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Conform art. 90 lit. l) CPC prevede că, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.*

Conform art. 96 lit. l) CPC *partea care a pierdut procesul urmează să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de asistenţă juridică în proporţia pretenţiilor admise şi respinse şi în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

Reieșind din prevederile legale expuse, precum și concluziile instanței de admitere a cerințelor reclamantei de încasare a datoriei, instanța consideră oportun de a încasa de la Cucoș Maria în beneficiul lui Pastrama Elena și cheltuielile de judecată în mărime totală de 2327 (două mii trei sute douăzeci și șapte) lei și cheltuielile de asistență juridică estimate la 10000 (zece mii) lei.

În conformitate art.art.238-243, 246, 276^2-276^4, 362 Cod de Procedură Civilă, judecătorul,

HOTĂRĂŞTE:

A admite cererea.

A încasa de la Cucoș Maria în beneficiul lui Pastrama Elena datoria în mărime de 2574 (două mii cinci sute șaptezeci și patru) dolari SUA și 1670 (una mie șase sute șaptezeci) EURO sau echivalentul lor bănesc în valută națională, calculat la momentul achitării, cheltuielile de judecată în mărime totală de 2327 (două mii trei sute douăzeci și șapte) lei și cheltuielile de asistență juridică estimate la 10000 (zece mii) lei.

Hotărîrea cu drept de apel în Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile.

Judecător